

Malmö högskola
Lärarytbildning
Individ och samhälle

Examensarbete
Grundläggande nivå
15 högskolepoäng

Elevers syn på lärare

Students 'views of teachers

Besime Qoku
Hanin Abdulkader

Lärarexamen 210 p
Samhällsorienterade ämnen och barns lärande
Slutseminarium 2012-11-06

Examinator: Anna-Karin Svensson
Handledare: Charlotte Pagetti

Sammanfattning

Denna uppsats belyser vad elever anser vara en bra respektive en mindre bra lärare och hur läraren kan påverka elevers skolprestationer. Syftet med uppsatsen har varit att fördjupa oss i vad elever har för åsikter om lärares egenskaper och om det spelar någon roll för en elev vilka lärare den har. För att ta reda på elevers åsikter har vi använt oss av kvalitativa samtalsintervjuer med elever i årskurs 6. Resultatet från samtalsintervjuerna har vi tolkat och analyserat med hjälp av tidigare forskning inom området samt Michel Foucaults teori om makt. Uppsatsens tydligaste slutsatser är att eleverna tycker att en bra lärare är en lärare som har ett intresse för sitt ämne, bryr sig och tycker om sina elever samt att hen kan förklara tydligt förklaringar under lektionstid. Enligt eleverna har en mindre bra lärare varken intresse för sina elever eller sitt ämne. Hen behandlar sina elever orättvist och har tråkiga lektioner, då de ständigt baserar sig på individuella arbeten. Eleverna anser att lärarens beröm, uppmuntran och bemötande påverkar deras motivation och viljan till att kämpa och lära sig mer som i sin tur leder till bättre skolresultat.

Nyckelord: Bra lärare, mindre bra lärare, elevernas syn, samtalsintervju, skolresultat

Innehållsförteckning

1. Inledning	6	
1.1. Syfte och frågeställning.....	7	
1.2. Avgränsning	7	
2. Kunskapsbakgrund	9	
2.1. En bra lärares ämneskunnighet.....	9	
2.1.1. Relation mellan elev och lärare	10	
2.1.2. Rättvisa	11	Borttaget: 12
2.2. En mindre bra lärare.....	12	
2.3. Teorigenomgång	12	Borttaget: 13
2.3.1. Disciplin	13	Borttaget: 14
3. Metod och genomförande	15	Borttaget: 16
3.1. Vetenskaplig metod	15	Borttaget: 16
3.2. Intervjumetod	16	Borttaget: 17
3.3. Urval	17	Borttaget: 18
3.4. Genomförande och etiska överväganden	17	Borttaget: 18
3.5. Validitet och reliabilitet i vår undersökning.....	19	Borttaget: 20
3.6. Bearbetning och analys	19	Borttaget: 20
4. Resultat	21	Borttaget: 22
4.1. Hur är en bra lärare	21	Borttaget: 22
4.1.1. Elevens relation till läraren.....	23	Borttaget: 24
4.1.2. Beröm och utveckling	24	Borttaget: 25
4.1.3. Rättvisa och demokrati.....	25	Borttaget: 26
4.1.4 Hur är en mindre bra lärare.....	26	Borttaget: 27
4.1.5. Läraren som en påverkande faktor.....	27	Borttaget: 28
4.2. Analys och teoretisk tolkning.....	27	Borttaget: 28
4.2.1. Teoretisk tolkning	30	Borttaget: 31
5. Diskussion	32	Borttaget: 33
5.1. Litteratordiskussion	32	Borttaget: 33
5.2. Resultatdiskussion	33	Borttaget: 34
5.3. Pedagogiska implikationer	34	Borttaget: 34
5.4. Slutsatser	34	Borttaget: 35
5.5. Fortsatt forskning.....	35	Borttaget: 35
Referenslista.....	36	Borttaget: 36
Bilaga 1	38	Borttaget: 37
Bilaga 2	41	

Förord

Tillsammans har vi åstadkommit det vi strävade mot och vi känner att vi fick svar på det vi undersökte. Under dessa veckor har vi fått all hjälp vi har behövt för att utveckla vårt examensarbete.

Vi vill tacka eleverna som vi intervjuade, deras lärare och föräldrar som tillät oss utföra våra intervjuer. Vi vill även tacka vår handledare Charlotte Paggetti som har stöttat och väglett oss under dessa veckor.

Slutligen vill vi inspirera andra studenter på Malmö högskola, att utveckla vår undersökningsfråga utifrån vad lärarna tycker om sig själva som lärare.

1. Inledning

Under vår utbildning har vi funderat på vad det är som gör en lärare till en bra eller en mindre bra lärare. Än idag minns vi lärare som påverkat oss. Vi minns bra lärare som hade intressanta lektioner, tyckte om oss och visade intresse. Vi minns även de mindre bra lärarna som hade tråkiga lektioner, för det mesta var arga och som inte brydde sig om oss. Vi upplever även att det är tack vare de engagerade och kunniga lärarna, vi är här idag och utan dem hade vi inte tänkt utbilda oss till just lärare. Men vad är det som gör att vissa lärare är bättre än andra och vilka faktorer kan ligga bakom? Vad är det som karaktäriserar en bra eller en mindre bra lärare och spelar läraren någon roll för vilka skolresultat man når. De här frågorna intresserar oss och dessa kommer vi att försöka få svar på.

Jönsson och Rubinstein Reich skriver att:

”Skolan och lärarrollen har genomgått omfattande förändringar, vilket bland mycket annat lett till att lärarnas ansvarsområde vidgats. I dag är det upp till varje enskild lärare att själv genom sin undervisning och sitt agerande försöka vinna respekt och erkännande.”¹”I och med denna förändring är det upp till varje lärare att försöka vinna respekt och erkännande för en god lärandemiljö och på så sätt förväntas det av lärarna att utföra sitt arbete på bästa möjliga sätt.”²

I Lgr 11³ beskrivs även tydliga uppgifter som läraren ska utföra för en fungerande lärandemiljö som bland annat:

- ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande,
- stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan,
- ge utrymme för elevens förmåga att själv skapa och använda olika uttrycksmedel,
- stimulera, handleda och ge särskilt stöd till elever som har svårigheter,
- samverka med andra lärare i arbetet för att nå utbildningsmålen, och
 - organisera och genomföra arbetet så att eleven
 - utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga,
 - upplever att kunskap är meningsfull och att den egna kunskapsutvecklingen går framåt,
 - får stöd i sin språk-och kommunikationsutveckling,

¹Jönsson, Annelis, Rubinstein Reich Lena (2009). *Redo för läraryrket!*. Lund: Studentlitteratur sida 11

²Jönsson, Annelis, Rubinstein Reich Lena (2009). *Redo för läraryrket!*. Lund: Studentlitteratur sida 11

³Skolverket 2011 sida 15

Vi vill undersöka vad eleverna har för syn på lärares arbete och vad som enligt dem ligger bakom en bra eller en mindre bra lärare.

1.1. Syfte och frågeställning

Syftet med undersökningen är att fördjupa oss i och undersöka elevers syn på lärare och vad som enligt dem är en bra respektive en mindre bra lärare. Vi vill även ta reda på om lärare spelar någon roll för elevers skolprestationer. Undersökningen kommer att ske utifrån elevens perspektiv. Målet med undersökningen är att lyfta fram vad eleverna tycker om lärare och vilken roll läraren har utifrån elevers perspektiv. Utifrån undersökningen kommer vi få en ökad förståelse för hur elever uppfattar sina lärare.

Vi vill utifrån barns perspektiv undersöka:

- Hur beskrivs en bra lärare respektive en mindre bra lärare?
- Hur anser elever att lärare påverkar deras skolprestationer?

1.2. Avgränsning

I detta avsnitt kommer vi att tydliggöra varför vi har valt vissa begrepp i uppsatsen.

Bra lärare respektive mindre bra lärare: Vi har valt dessa begrepp för att vi inte är intresserade av en egenskap hos en lärare utan är intresserade av alla egenskaper eleverna anser karakteriserar en lärare. Vi har även läst dessa begrepp i den tidigare forskningen vi har använt oss av. Dock har intervjupersonerna använt begreppet bra och dålig lärare då de beskrev vad de anser karakteriserar en lärare.

Beröm: Arktoft och Samuelsson⁴ använder begreppet beröm i sina undersökningar för att förklara en viss belöning lärare ger elever då de har uppfört sig som önskat eller klarat sina

⁴ Hesslefors Arktoft, Elisabeth (red.) (1998). *Är det någon som minns en bra lärare?: projekt "reflekterande lärare"*. Stockholm: Trygghetsfonden för kommuner och landsting

skoluppgifter. Vi anser även att begreppet beröm är ett ord som elever lätt förstår och använder i sin skoldag. Dock är vi medvetna att beröm har sina konsekvenser likaväl som den har sina fördelar då för mycket beröm kan hämma elevers utveckling men det behandlar vi inte i vår uppsats.

2. Kunskapsbakgrund

I detta avsnitt redovisar vi teori och tidigare forskning om vad som är en bra respektive en mindre bra lärare. I och med att forskning visar olika definitioner om vad som är en bra eller en mindre bra lärare har vi valt att dela upp kunskapsbakgrundavsnittet i underrubriker.

Hur är en bra lärare är uppdelad i följande underrubriker:

- Stark ämneskunnighet
- Relation mellan lärare och elev samt beröm
- Rättvisa

Hur är en mindre bra lärare är under följande underrubrik:

- En mindre bra lärare

2.1. En bra lärares ämneskunnighet

I projektet Reflekterande lärare skriver Arktoft att forskare har kommit fram till att en bra lärare är engagerad och kunnig i sitt ämne. Läraren vet vad den undervisar om och är förberedd på att svara på spontana frågor som eleverna kan ställa om ämnet. Författaren förtydligar att en lärare är ämneskunnig då den kan förklara innehållet och förmedla det på olika sätt. Hon förtydligar även att ämneskunnighet framkommer när läraren har välplanerade och förberedda lektioner d.v.s. att alltid veta vad som ska göras härnäst och inte tappa tråden eller vara tveksam inför sina val under lektioner.⁵ I sin forskning beskriver Hattie de faktorer som kan påverka elevers skolpresentationer och om betydelsen av lärarens ämneskunnighet. Hattie skriver att lärare som har goda ämneskunskaper förstår sitt ämnesinnehåll bättre och kan på bättre sätt anpassa sina elevers progression av yt- och djuplärande av innehållet.⁶

⁵ Hesselors Arktoft, Elisabeth (red.) (1998). *Är det någon som minns en bra lärare?: projekt "reflekterande lärare"*. Stockholm: Trygghetsfonden för kommuner och landsting

⁶ Hattie, John A. C. (2009). *Visible learning: a synthesis of over 800 meta-analyses relating to achievement*. London: Routledge

2.1.1. Relation mellan elev och lärare

Varför vi har valt att placera *relationen mellan elev och lärare samt beröm* under samma rubrik är för att vi upplevde att forskningslitteraturen kopplade samman beröm med lärarens och elevens relation. Intervjupersonerna i Arktofts undersökning berättar att via personligt bemötande, trygghet och ett slags kamratskap som läraren erbjöd dem, upplevde de att läraren var villig att se och lyssna på dem. Arktoft skriver att beröm och uppmuntrande uppstår från den relationen läraren har skapat med sina elever.⁷ Arktoft menar att en bra lärare ska visa intresse för sina elever och ha en balansgång mellan kamratskap och sin ledarroll. Denna balans handlar om att läraren erbjuder sina elever ett förtroende samtidigt som hen håller sig inom lärarrollens ramar, ungefär vad elever brukar säga, en snäll och sträng lärare.⁸ Intervjupersonerna i Arktofts undersökning menade att en snäll och sträng lärare ska både ha ordning i klassrummet, hålla vad den lovat, ställa krav, respektera sina elever och säga till om en elev missköter sig utan att skrika.⁹

Arktoft skriver om en annan faktor gällande lärare och elevrelation då hon förklarar att när läraren bryr sig om sina elever och visar respekt upplever eleverna att de har svårare för att uppföra sig illa och inte vill göra läraren besviken. Förtroendet mellan läraren och eleven är också en viktig aspekt i lärare – elevrelationer.¹⁰ Hattie anser att förtroendefulla relationer baseras på att läraren respekterar elevernas bakgrund och kultur samt som hen har förmåga att lyssna, känna empati, ge värme och uppmärksamhet till eleverna. Han anser även att elevernas förtroende gentemot lärarna leder till trygghet i studiesituationen som i sin tur leder till bättre studieresultat.¹¹

I undersökningen, *Störande elever korrigerande lärare*, kom Samuelsson fram till att ju äldre eleverna blir desto mindre beröm får de (se figur 1 nedan).

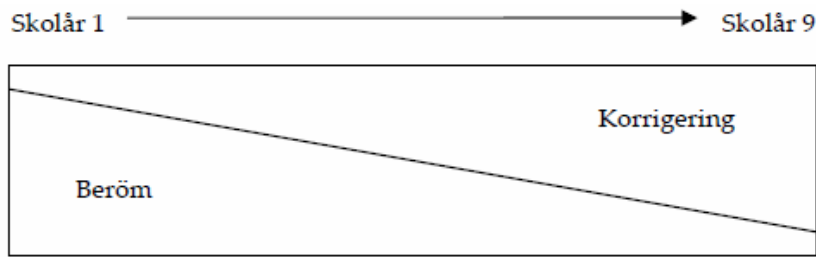
⁷ Hesslefors Arktoft, Elisabeth (red.) (1998). *Är det någon som minns en bra lärare?: projekt "reflekerande lärare"*. Stockholm: Trygghetsfonden för kommuner och landsting

⁸ Hesslefors Arktoft, Elisabeth (red.) (1998). *Är det någon som minns en bra lärare?: projekt "reflekerande lärare"*. Stockholm: Trygghetsfonden för kommuner och landsting

⁹ Hesslefors Arktoft, Elisabeth (red.) (1998). *Är det någon som minns en bra lärare?: projekt "reflekerande lärare"*. Stockholm: Trygghetsfonden för kommuner och landsting

¹⁰ Hesslefors Arktoft, Elisabeth (red.) (1998). *Är det någon som minns en bra lärare?: projekt "reflekerande lärare"*. Stockholm: Trygghetsfonden för kommuner och landsting

¹¹ Hattie, John A. C. (2009). *Visible learning: a synthesis of over 800 meta-analyses relating to achievement*. London: Routledge

Figur 1. Fördelning av uppmärksamhet i relation till elevernas ökande ålder.

Han förklarar, att i skolans tidiga år är lärarnas fokus på vad eleverna lyckas med. Med elevernas stigande ålder förändras lärarnas fokus och blir istället på vad eleverna misslyckas med och vilka brister de har.¹² Arktoft betonar att lärarens beröm och stödjande bidrar med en utveckling hos eleverna och ökar deras självkänsla. Framförallt är det viktigt att berömma elever inför klasskamrater och föräldrar då elever får chans att uppleva stolthet inför andra. Intervjupersonerna i Samuelssons undersökning berättar att genom beröm och uppmuntran ville de göra bättre ifrån sig och blev mer engagerade.¹³ Arktofts resultat stämmer överens med Hattie som menar att elevernas motivation är en relevant stor påverkandefaktor för elevers skolprestationer. Genom uppmuntran och beröm får eleverna bättre motivation till skolarbete.¹⁴

2.1.2. Rättvisa

I sin undersökning förklarar Arktoft att utöver en ämneskunnig och hjälpsam lärare är det viktigt att en lärare är rättvis. Rättvisa kan innebära både *likhet*, att alla och allas situationer behandlas lika och *olikhet*, att behandla alla efter vars och ens behov.¹⁵ Att behandla alla och

¹² Samuelsson, Marcus (2008). *Störande elever korrigerande lärare: om regler, förväntningar och lärares åtgärder mot störande flickor och pojkar i klassrummet*. Diss. Linköping : Linköpings universitet, 2008 sida 20

¹³ Hesslefors Arktoft, Elisabeth (red.) (1998). *Är det någon som minns en bra lärare?: projekt "reflekterande lärare"*. Stockholm: Trygghetsfonden för kommuner och landsting

¹⁴ Hattie, John A. C. (2009). *Visible learning: a synthesis of over 800 meta-analyses relating to achievement*. London: Routledge

¹⁵ Hesslefors Arktoft, Elisabeth (red.) (1998). *Är det någon som minns en bra lärare?: projekt "reflekterande lärare"*. Stockholm: Trygghetsfonden för kommuner och landsting

allas situationer lika innebär att läraren är opartisk. Det innebär att en lärare bör behandla alla lika oavsett bakgrund och status. Dessutom är det viktigt att en lärare inte pekar ut elever, tycker och bryr sig om alla samt att vara medveten om fjäsk som kan förekomma. Att behandla alla och allting olika innebär att läraren bryr sig, tar sig tid med alla och bedömer alla utifrån deras förutsättningar, d.v.s. behandlar eleverna olika efter behov och inte glömmer de duktiga eleverna.¹⁶

Arktoft skriver även om orättvisa som innebär att läraren favoriserar vissa elever och glömmer andra. En orättvis lärare berömmar och bedömer inte utifrån elevernas förmåga vilket innebär att hen inte tar hänsyn till att vissa kan ha inlärnings svårigheter och på så sätt behandlar alla lika.¹⁷

2.2. En mindre bra lärare

I Arktofts undersökning berättar intervjupersonerna om mindre bra lärare de mött under sin skoltid. De förklarar att mindre bra lärare var ointresserad, hade tråkiga lektioner, försökte inte förstå sina elever samt att eleverna inte fick den hjälp de behövde. De berättar även att de mindre bra lärarna var inriktade på sina arbetstimmar, osociala, ofta arga och skapade ingen bra relation med sina elever.¹⁸ Arktoft skriver att sådana lärare tar död på sina elevers intresse för skolan och skapar en rädsla hos eleverna som gör att de inte vågar be om hjälp.¹⁹

2.3. Teorigenomgång

Michel Foucault skriver i sin bok *Viljan att veta*, om makt som förr i tiden var en rätt att ta saker från människor. Han förklarar att makt är inget som är medfött utan det är något en människa utövar då hon är i en viss position. Förr i tiden hade den som utövade makten rätten att ta människors tid, kroppar och till slut livet. Foucault skriver att med tiden omvandlades

¹⁶ Hesslefors Arktoft, Elisabeth (red.) (1998). *Är det någon som minns en bra lärare?: projekt "reflekterande lärare"*. Stockholm: Trygghetsfonden för kommuner och landsting

¹⁷ Hesslefors Arktoft, Elisabeth (red.) (1998). *Är det någon som minns en bra lärare?: projekt "reflekterande lärare"*. Stockholm: Trygghetsfonden för kommuner och landsting Sida 32

¹⁸ Hesslefors Arktoft, Elisabeth (red.) (1998). *Är det någon som minns en bra lärare?: projekt "reflekterande lärare"*. Stockholm: Trygghetsfonden för kommuner och landsting

¹⁹ Hesslefors Arktoft, Elisabeth (red.) (1998). *Är det någon som minns en bra lärare?: projekt "reflekterande lärare"*. Stockholm: Trygghetsfonden för kommuner och landsting

denna funktion av makt i västerlandet och nya maktmekanismer uppstod. De nya funktioner av maktmekanismer blev att stimulera, förstärka, övervaka och organisera individer som står under den som utövar makt som i sin tur är avsedd för att producera krafter. Maktmekanismen blev istället avsedd till att få de underordnade individerna att växa och ordnas, snarare än att hämma, kuva eller förstöra dem.²⁰ Foucault påstår även att makt påverkar och uttrycks i kunskap och att kunskap verkar på samma sätt på makt d.v.s. att makt och kunskap är beroende av varandra. Det innebär att den som har kunskap kan utöva makt.²¹

Han förklarar att makt i sig inte är liktydigt med en viss institution eller struktur och inte heller en förmåga eller ett resursinnehav som vissa personer är utrustade med. Makt är snarare synonymt med en elementär kraft, vilken är immanent i alla förekommande sociala relationer och kan anses som en neutral kapacitet att verka, påverka och förändra.²² Foucault påstår även att han inte är intresserad av individuella makthavare utan intresset riktar sig mot hur dem som underordnas drabbas av makten.²³

Foucault beskriver att fängelsesystemet fungerar inom tre ramar: isolering, arbete och individualisering. I fängelset skiljs individerna åt, fixeras och fördelas i rum. Där utnyttjas deras tid och krafter maximalt samt att deras kroppar tränas och deras beteende programmeras kontinuerligt. Individerna ordnas så att de oavbrutet är synliga och omges av en hel observationsregistrerings- och betygställningsapparat. Dessutom utvecklas och ackumuleras deras vetande. Fängelset har en samling av redskap avsedda för att göra individerna fogliga och nyttiga genom en exakt avvägd bearbetning av deras kroppar.²⁴ Fängelset utövar en allomfattande disciplinär makt som genomsyrar hela livet som fånge. Den disciplinära makten verkar inte bara bakom fängelsemurarna utan även på andra institutioner som t.ex. skolan.²⁵

2.3.1. Disciplin

Foucault betonar att så som fängelsesystemet präglas av disciplin och maktmekanismer gör skolsystemet också. Elever följer ett tidschema med bestämda tider för undervisningspass,

²⁰ Foucault, Michel (2002). *Sexualitetens historia. Bd 1, Viljan att veta*. [Ny utg.] Göteborg: Daidalos

²¹ Foucault, Michel (2003). *Övervakning och straff: fängelsets födelse*. 4., översedda uppl. Lund: Arkiv

²² Lindgren, Sven-Åke. Kapitel 10. Michel Foucault och sanningens historia, sida 347 - 370

Månson, Per (red.) (2010). *Moderna samhällsteorier: traditioner, riktningar, teoretiker*. 8.uppl. Stockholm: Norstedt

²³ Foucault, Michel (2003). *Övervakning och straff: fängelsets födelse*. 4., översedda uppl. Lund: Arkiv

²⁴ Foucault, Michel (2003). *Övervakning och straff: fängelsets födelse*. 4., översedda uppl. Lund: Arkiv

²⁵ Foucault, Michel (2003). *Övervakning och straff: fängelsets födelse*. 4., översedda uppl. Lund: Arkiv

raster och måltider. Det är inte tillåtet att inte infinna sig på sin arbetsplats på klockslaget, under arbetets gång ska inget störa eller distrahera så tiden från arbetet förloras och under arbetet ska ingen roa sina klasskamrater med gester eller annat. Dessutom är det inte tillåtet att ägna sig åt spel, sova, berätta historier eller lustigheter under undervisningspass. Arbetet under lektioner ska vara kvalitativt och det gäller att åstadkomma en nyttig tid. Maktmekanismen är läraren som håller i undervisningen och rektorn som ägnar sig åt skolsystemet.²⁶ Foucault menar även att i alla disciplinära system finns det en straffmekanism som består av en sorts rättskipningsprivilegium som har egna lagar.²⁷ I skolan kan brotten t.ex. vara försening, frånvaro, avbrott i arbetet och oartighet men skolbarnets brott kan även vara att inte klara av sina uppgifter. I sådana fall fungerar straffmekanismen som den som ska göra barnen medvetna om det fel de har begått, förödmjuka dem och få dem att blygas.²⁸ En annan sorts straffmekanism som Foucault beskriver är isolering. I fängelse isolerar man fångar i en cell som begått brott och i skolan isolerar man barn som visat olydnad i mindre rum.²⁹ Detta innebär att även om elever är fria individer i skolan och inga fångar som individer är i fängelse, är ändå elever underordnade regler och disciplin som antingen kommunen eller skolan har bestämt.³⁰ Elever får t.ex. inte lämna skolområdet under skoltid, inte bryta mot andra liknande regler och om sådant sker blir konsekvenserna något straff.

Foucault beskriver att kännetecknande för disciplinär makt är den hierarkiska översynen. Den hierarkiska översynen utsätter individerna för en oavbruten kontroll under en systembunden övervakning. Efter att individerna är oavbrutet övervakade och kontrollerade går de igenom en normaliserad sanktion som kan vara straff eller belöning beroende på deras handlingar. Övervakning och kontroll sker även i skolan då lärarna ständigt övervakar elevernas uppförande och kontrollerar hur de arbetar med sina skoluppgifter.³¹

²⁶ Foucault, Michel (2003). *Övervakning och straff: fängelsets födelse*. 4., översedda uppl. Lund: Arkiv

²⁷ Foucault, Michel (2003). *Övervakning och straff: fängelsets födelse*. 4., översedda uppl. Lund: Arkiv

²⁸ Foucault, Michel (2003). *Övervakning och straff: fängelsets födelse*. 4., översedda uppl. Lund: Arkiv

²⁹ Foucault, Michel (2003). *Övervakning och straff: fängelsets födelse*. 4., översedda uppl. Lund: Arkiv

³⁰ Foucault, Michel (2003). *Övervakning och straff: fängelsets födelse*. 4., översedda uppl. Lund: Arkiv

³¹ Lindgren, Sven-Åke. Kapitel 10. Michel Foucault och sanningens historia, sida 347 - 370

Månson, Per (red.) (2010). *Moderna samhällsteorier: traditioner, riktningar, teoretiker*. 8.uppl. Stockholm: Norstedt

3. Metod och genomförande

Frågorna om elevers syn på en bra respektive mindre bra lärare och hur läraren påverkar deras skolprestationer kommer vi att besvara med hjälp av kvalitativa samtalsintervjuer. I detta kapitel kommer vi att redogöra för den vetenskapliga metod vi valt och varför vi valt den. Först beskrivs valet av vetenskaplig undersökningsmetod och varför vi har valt samtalsintervju, därefter intervjumetod, urval, och avslutningsvis beskrivs genomförandet av den vetenskapliga metoden konkret samt de etiska övervägandena.

3.1. Vetenskaplig metod

Vetenskapliga metoder består av kvalitativa och kvantitativa undersökningsmetoder. Kvalitativa metoder innefattar bl.a. observationer, intervjuer och text- och bildanalys. Observationer innebär att forskaren studerar, registrerar och tolkar andras kroppsliga och språkliga uttryck och agerande. Intervjuer innebär att forskaren använder samtalsformen för att få fram andras muntliga uppgifter, berättelser och förståelser. Text- och bildanalys innebär att forskaren studerar eller interagerar med icke levande varelser och på så sätt blir kroppsliga eller språkliga uttryck frysta.³² Kvantitativa metoder består av bl.a. enkäter och intervjuundersökningar som behandlar ett visst frågeformulär där frågorna utgår från de variabler som framkommit vid operationalisering. Kvantitativ metod är mest relevant till en studie som är ute efter att fastställa siffror på undersökningsmaterialet och för att mäta ”på bredden”.³³

Vår undersökning är av kvalitativ karaktär inom vilken vi har valt intervju som vetenskapligt redskap. Widerberg skriver att ”Intervjuer innebär att forskaren använder samtalsformen för att få fram andras muntliga uppgifter, berättelser och förståelser.”³⁴ Samma åsikt betonas av Kvale då han skriver att i ett intervjusamtal lyssnar forskaren till vad den intervjuade personen själv har att berätta om ett gemensamt intresseområde. Han skriver även att med den kvalitativa metoden hör forskaren intervjupersonen uttrycka sina åsikter och

³² Widerberg, Karin (2002). *Kvalitativ forskning i praktiken*. Lund: Studentlitteratur sida 16

³³ Annika Eliasson (2006). *Kvantitativ metod från början*. Lund: Studentlitteratur

³⁴ Widerberg, Karin (2002). *Kvalitativ forskning i praktiken*. Lund: Studentlitteratur sida 16

synpunkter med sina egna ord.³⁵ I och med att vårt syfte är att få reda på vad eleverna har för syn på lärare utifrån deras egna åsikter och erfarenheter, upplever vi att den kvalitativa intervjun kommer att både ge oss chansen att lyssna på eleverna och eleverna får chansen att uttrycka sig själva genom att berätta vad de tycker. Våra intervjufrågor kommer att vara öppna frågor dock kommer uppföljningsfrågor att ställas vid behov. Bryman menar att det alltid är viktigt att de frågor som ställs ska vara klara och tydliga så att det inte blir svårt för respondenterna att förstå frågan och därmed inte kunna besvara den. Dessutom anser han att respondenterna inte tröttnar för fort på att samtala i en intervju som de möjligtvis gör i andra undersökningsmetoder.³⁶

3.2. Intervjumetod

Widerberg skriver att en kvalitativ metod består av en utarbetad och detaljerad intervjuguide som dock kan utvecklas under intervjuens gång. Hon skriver även att i en kvalitativ intervju är forskaren ute efter att använda sig av det direkta mötet mellan honom och intervjupersonen och det unika samtalet som uppstår just vid det tillfället. Det för att intervjupersonerna skiftar och därmed relationen och samtalet.³⁷ Strukturen av våra intervjufrågor är utifrån tratttekniken. Vi inleder intervjun med öppna frågor och därefter övergår till mer specifika uppföljningsfrågor. Doverborg och Pramling Samuelsson menar att med tratttekniken får intervjupersonen större möjlighet att själv välja inriktning att svara på.³⁸ Bryman skriver om fördelar med öppna frågor som bland annat att respondenterna kan svara med sina egna ord. De tvingas inte svara med forskarens ordval. Öppna frågor lämnar utrymme för ovanliga eller oförutsedda svar eller reaktioner - svar som forskare kanske inte hade kunnat föreställa sig vid utformningen av frågorna. Frågorna leder inte respondenternas tankar i någon viss inriktning.³⁹ Därför upplever vi att öppna frågor och uppföljningsfrågor är relevanta till vår empiriska undersökning.⁴⁰

³⁵ Widerberg, Karin (2002). *Kvalitativ forskning i praktiken*. Lund: Studentlitteratur sida 9

³⁶ Bryman, Alan (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. 2., [rev.] uppl. Malmö: Liber

³⁷ Widerberg, Karin (2002). *Kvalitativ forskning i praktiken*. Lund: Studentlitteratur

³⁸ Doverborg, Elisabet & Pramling Samuelsson, Ingrid (2000). *Att förstå barns tankar: metodik för barnintervjuer*. 3., [omarb.] uppl. Stockholm: Liber

³⁹ Bryman, Alan (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. 2., [rev.] uppl. Malmö: Liber sida 244

⁴⁰ Se bilaga 1 sida 37

3.3. Urval

Bryman skriver att det finns flera urvalsmetoder och en av dem är målinriktat urval som innebär att forskaren väljer ut personer som anses vara relevanta för forskningsfrågan.⁴¹ Vi upplever att vi är vid behov av relevanta personer som kan överensstämna med vår forskningsfråga och eftersom vår forskningsfråga handlar om elever har vi utifrån det valt att intervjupersonerna ska vara nuvarande elever d.v.s. som fortfarande går i skolan. Det för att vi förhoppningsvis kan underlätta för intervjupersonerna att svara på våra frågor utifrån deras aktuella upplevelser. Intervjupersonerna i vår undersökning är 16 elever från årskurs 6 i en skola i södra Skåne län.

Doverberg och Pramling Samuelsson skriver att kontakten som skapas med eleven är viktig för att eleven ska känna sig trygg att samarbeta och berätta sina åsikter.⁴² Bryman betonar vikten med relation mellan forskare och intervjupersonen. Han förklarar att en tillitsfull relation mellan forskaren och intervjupersonen är viktig för en fungerande kvalitativ intervju och forskaren bör bete sig på ett vänligt sätt gentemot intervjupersonen. Han förklarar även att intervjuer som sker ansikte mot ansikte har lättare för sig att skapa en god kontakt mellan forskaren och intervjupersonen då man kan använda sig av leende och ögonkontakt.⁴³ Vi tycker därför att det är en fördel för oss att intervjua elever vi är bekanta med för att eleverna ska känna sig trygga med att träffa oss i en intervju.

3.4. Genomförande och etiska överväganden

Vi var i kontakt med klasslärarna och eleverna i årskurs 6 och berättade för dem om vår empiriska undersökning. Vi berättade att vi behövde elever som är intresserade av att samarbeta med oss och vill dela med sig av sina erfarenheter. De flesta elever tyckte att vår undersökningsfråga var intressant och ville delta och på så sätt fick vi upp till tretton elever i

⁴¹ Bryman, Alan (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder. 2.*, [rev.] uppl. Malmö: Liber sida 435

⁴² Doverborg, Elisabet & Pramling Samuelsson, Ingrid (2000). *Att förstå barns tankar: metodik för barnintervjuer. 3.*, [omarb.] uppl. Stockholm: Liber sida 25

⁴³ Bryman, Alan (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder. 2.*, [rev.] uppl. Malmö: Liber sida 213

början. Vi delade ut samtyckebrev till eleverna som skulle få tillstånd av vårdnadshavare och berättade om de etiska huvudkraven inom vårt forskningsarbete.⁴⁴

Vetenskapsrådet beskriver de fyra etiska huvudkrav inom forskning som man måste använda sig av för att beskydda de berörda individerna i undersökningen, vilka är *informationskravet*, *samtyckeskravet*, *konfidentialitetskravet* och *nyttjandekravet*. Informationskravet innebär att forskaren ska informera de berörda individerna om undersökningens syfte. Samtyckeskravet innebär att de berörda individerna själva har rätt att bestämma om de vill delta eller inte. Konfidentialitetskravet innebär att personuppgifterna för de berörda individerna inte kommer att publiceras och att ingen annan än forskaren får ta del av dem utan de involverades tillåtelse. Nyttjandekravet innebär att materialet, i vårt fall samtalsintervjun, skall endast användas till den aktuella undersökningen. Syftet med dessa fyra etiska kraven är att ge riktlinjer så att förhållandet mellan forskare och deltagare sker på ett korrekt sätt samt att de berörda individerna alltid har rätt att tacka nej till en intervju eller till enstaka frågor de inte vill svara på.⁴⁵

Vi berättade för eleverna att de har all rätt att avstå frågor de inte vill svara på och att samtalsintervjuerna kommer att användas i undersökningens syfte samt att deras namn kommer att vara fingerade.

Miljövalet är också en viktig del för en kvalitativ intervju ska fungera och att välja en lugn plats är en betydelsefull förutsättning. För att intervjupersonen ska koncentrera sig och inte störas av någon som plötsligt kan dyka upp vilket kan ske i t.ex. personalrum eller omklädningsrum är det viktigt med miljöval.⁴⁶ Därför bad vi om att få använda ett lugnt rum där ingen kan störa oss. Vi fick sitta i ett gruppum i biblioteket som var ett bekant rum för eleverna.

Vi valde att intervjua eleverna enskilt och med en forskare. Vi valde även bort gruppintervjuer då konsekvenserna kan bli att den tysta och blyga personen inte vågar delta i samtalet och den pratglada personen tar för mycket plats eller att intervjupersonerna påverkas av varandra.⁴⁷ Eleverna tyckte också att det passade de bra att intervjuas enskilt för att ta den tid de behöver och för att ingen ska veta vad de berättar. Vi spelade in samtalsintervjun då vi

⁴⁴ Se bilaga 2 sida 40

⁴⁵ Vetenskapsrådet (u.å.) *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*
<http://www.vr.se/download/18.37fda2bc131b1093f688000926/God+forskningssted+2011.1.pdf>

⁴⁶ Doverborg, Elisabet & Pramling Samuelsson, Ingrid (2000). *Att förstå barns tankar: metodik för barnintervjuer*. 3., [omarb.] uppl. Stockholm: Liber sida 25

⁴⁷ Doverborg, Elisabet & Pramling Samuelsson, Ingrid (2000). *Att förstå barns tankar: metodik för barnintervjuer*. 3., [omarb.] uppl. Stockholm: Liber sida 29-30

vill kunna lyssna noga på vad de berättar och inte missa något medan vi antecknar samt för att vi kommer att behöva lyssna på hela samtalet när vi sedan ska analysera intervjuerna.⁴⁸ Redan efter de första intervjuerna blev våra undersökningsfrågor mer populär bland eleverna och då fick vi fler intresserade elever som ville delta.

3.5. Validitet och reliabilitet i vår undersökning

Vi var medvetna om att det är många aspekter som vi måste göra tydligt kring vad det gäller validiteten i vår undersökning. Enligt Stukat handlar validitet om forskaren verkligen undersöker det som ska undersökas och hur sanna och pålitliga forskarens resultat är. Reliabilitet handlar om noggrannheten forskaren genomfört sin studie med.⁴⁹ Detta hade vi i åtanke då vi under vår undersökning var noggranna med vilka intervjufrågor vi ställde. Vi undvek frågor som är värderande vilken kan ge upphov till att eleverna svarar på det sätt de tror att vi vill och var noggranna med att förklara vad våra frågor innebar. Under intervjun försökte vi så mycket som möjligt hålla oss till vår undersökningsfråga och inte gå in på andra ämnen som inte berör vårt ämne. Vi är medvetna om att elevernas svar inte är fullkomligt säkra dock ökar säkerheten när vi får samma svar flera gånger av olika elever.

Vi ljudinspelade intervjuerna för att kunna lyssna på dem flera gånger och för att undvika feltolkningar som kan uppstå just under intervjutillfället. Efter intervjutillfällena har vi lyssnat flera gånger på ljudinspelningarna, skrivit ner dem och gjort egna tolkningar.

3.6. Bearbetning och analys

Backman betonar att när observationsfasen är avslutad måste data organiseras och systematiseras i syfte med att bringa ordning bland data. Analysen ger upphov till att data ges en ändamålsenlig och tolkningsbar form så att observationsutfallet kan relateras till den ursprungliga problemställningen.⁵⁰

⁴⁸ Doverborg, Elisabet & Pramling Samuelsson, Ingrid (2000). *Att förstå barns tankar: metodik för barnintervjuer*. 3., [omarb.] uppl. Stockholm: Liber sida 26

⁴⁹ Stukat, Staffan (2011). *Att skriva examensarbete inom utbildningsvetenskap*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur

⁵⁰ Backman, Jarl (1998). *Rapporter och uppsatser*. Lund: Studentlitteratur Sida 29

I vårt fall är observationsfasen, samtalsintervjun med eleverna. För att organisera och systematisera data, valde vi att inte skriva ner detaljer som uppstod under intervjutillfällen som pauser, mumlande och repetition av meningar eftersom det är tidsödande.⁵¹ Vi valde att transkribera vad eleverna har berättat som tillhör vår undersökningsfråga. Detta tror vi underlättar för oss vid analysen då vi kommer att behöva återgå till vad eleverna har berättat och därför tror vi att det kommer vara mycket smidigare att ha det på papper.

Efter att vi hade transkriberat intervjusamtalen delade vi upp svaren som handlade om samma område och som besvarade vår frågeställning. Vi delade upp även de svar som liknade varandra för att lättare kunna sammanfatta dem och de svar som inte liknade varandra hade vi i en annan spalt. Vi hade dock kvar ljudinspelningarna för att kunna lyssna på dem igen ifall vi upptäckte att vi har transkriberat fel berättelser vilket vi misstänkte ofta. Under vissa tillfällen blev vi osäkra om eleverna hade svarat på samma sätt som vi hade transkriberat och återgick till ljudinspelningarna.

⁵¹ Stukát, Staffan (2011). *Att skriva examensarbete inom utbildningsvetenskap*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur

4. Resultat

Syftet med detta arbete har varit att ta reda på vad eleverna anser karakteriserar en bra lärare respektive en mindre bra lärare och hur de påverkas av vilka lärare de har. I detta kapitel kommer vi att presentera, analysera och tolka den intervjudata vi har samlat in. Vi kommer att börja med att redogöra för resultatet av undersökningen utifrån de kategorier vi har använt oss av då vi bearbetade intervjudatan. Kategorierna vi kommer att presentera är *Hur är en bra lärare*, *Elevernas relation till läraren och beröm som påverkande faktor*, *Rättvisa och demokrati*, *Hur är en mindre bra lärare* och *Påverkar lärarna dig?* Därefter kommer vi att tolka resultatet utifrån forskningen och teorin som presenterades i litteraturgenomgången.

De frågeställningar vi har använt och som styrvt vårt arbete har i rapportens inledning givits läsaren, men upprepas här nedan för läsarens fortsatta förståelse av innehållet av analysavsnittet:

- Hur beskrivs en bra lärare respektive en mindre bra lärare?
- Hur anser elever att lärare påverkar deras skolprestationer?

4.1. Hur är en bra lärare

Eftersom eleverna går i samma parallellklasser har de ungefär samma erfarenheter av lärare de har haft tidigare och som de har i dagsläget, vilket medför att de ungefär ger samma intervjusvar.

På frågan *Vad tycker du är en bra lärare* svarade de flesta eleverna att en bra lärare ska vara både snäll och sträng. Med snäll menade de att hen ska vara trevlig mot eleverna och hjälpa dem under lektionstid. Hen ska bry sig om eleverna och förstå dem. Med sträng menade de att läraren ska bli arg och säga till endast då någon stör och inte skrika för mycket.

Neymar och Anna uttryckte sig så här:

- Hon ska vara snäll. Skriker bara om det händer någonting allvarligt.⁵²
- Sträng, men snäll. Den ska inte skrika för mycket.⁵³

⁵² Neymar 2012-10-03

Majoriteten av eleverna ansåg att en bra lärare måste kunna och vara intresserad av sitt ämne för att kunna lära ut bra och förklara tydligt under lektionstid. Om läraren kan och är intresserad av sitt ämne medför det att hen kämpar mer för att eleverna ska lära sig. Erik berättade att det är viktigt för honom att läraren kan sitt ämne, förklarar tydligt och långsamt för att han ska förstå bättre. Han tyckte att läraren ska lära dem det hon har lärt sig under sin utbildning.⁵⁴

Ett flertal elever tyckte att under lektionstid ska läraren vara aktiv och engagerad i att hjälpa dem med arbetsuppgifterna samt att ha tålamod när dem behöver hjälp flertal gånger. Vår tolkning är att eleverna ofta upplever att läraren blir arg när dem inte förstår arbetsuppgifterna efter att hen har förklarat en första och en andra gång. Anna berättade att hon inte tyckte om då läraren inte hade tålamod och blev arg när hon inte förstod hennes förklaringar:

- Hon ska hjälpa ifall man behöver hjälp även om man ber om det flera gånger för det finns lärare som säger ”ååh har du inte än förstått”.⁵⁵

Varför läraren blir arg på eleverna då de inte förstår tolkar vi som att läraren är stressad och inte hinner ge eleverna den tid de behöver för att förstå arbetsuppgifterna. Det som ligger bakom vår tolkning är Rooneys svar då vi frågade om han upplever att han får tillräckligt med hjälp under lektionstid:

- Jag får hjälpen jag behöver, men inte alltid. Det brukar ta långt tid innan hon kommer till mig och bara för att hon inte hinner med alla får jag läxa på det som jag inte förstår. Då kan jag inte göra läxan för jag inte förstår. Jag hinner inte alltid säga det till läraren efter lektionen för hon går till lärarrummet, så jag frågar någon annan lärare.⁵⁶

⁵³ Anna 2012-10-03

⁵⁴ Erik 2012-10-04

⁵⁵ Anna 2012-10-03

⁵⁶ Rooney 2012-10-04

4.1.1. Elevens relation till läraren

Mer än hälften av de intervjuade eleverna tyckte att det är viktigt att man har en god relation till sin lärare då man kan prata fritt och lita på läraren samt att läraren också litar på dem. De förklarade att en god relation är att man kan skoja med sin lärare. När vi frågade eleverna om de upplever att de har en god relation med sin lärare svarade mer än hälften på liknande sätt:

- Jag har en bra relation till mina lärare. Jag har haft dem länge och de vet allt om oss. Vi är tysta hos vissa lärare bara för att vi känner dem längre.⁵⁷
- Jag kan berätta saker till min lärare och hon berättar inte till någon. Man ska ha bra relation med sin lärare, man ska lita på varandra. Vi ska kunna hjälpa läraren mer och eleverna ska kunna lita på sina lärare. Man ska kunna skoja med läraren.⁵⁸

Vår tolkning är att dessa elever har en god relation till sin lärare där de upplever att de kan lita på henne och hon kan lita på dem. Att läraren litar på dem menade Melissa att när läraren lämnar klassrummet för att t.ex. kopiera papper, ska läraren kunna lita på att de sköter sig och fortsätter med sitt arbete.⁵⁹ Detta innebär att läraren vill att eleverna ska göra som hen säger även om hen inte befinner sig i klassrummet för ett tag. Vi tolkade även att eleverna som har god relation till sin lärare uppskattar att de kan prata fritt med läraren, att hen lyssnar och ger respons samt att hen ger utrymme för roliga stunder där de kan skoja med varandra. Dessutom uppskattade de om de fick hjälpa läraren ibland bl.a. att ha koll på eleverna när läraren lämnar klassrummet.

Så som Anna uttryckte sig, att hon har god relation till sin lärare för att hon har känt henne länge, var det ett flertal elever som uttryckte sig på samma sätt. Vår tolkning är att dessa elever är medvetna om att en relation tar tid att bilda och kräver att personerna känner varandra för att kunna avgöra om de litar på varandra och om de har en god relation eller inte.

De andra eleverna upplevde inte att de hade goda relationer till sina lärare. Anledningen de tog upp var att de inte kände att de kunde lita på dem. När vi ställde frågan "Har du någon gång berättat en hemlighet till din lärare" svarade Nancy och Christiano så här:

- Nej har inte berättat hemlighet men hade inte heller berättat något till dem. Jag berättar inte för jag tror inte de lyssnar.⁶⁰

⁵⁷ Anna 2012-10-03

⁵⁸ Melissa 2012-10-04

⁵⁹ Melissa 2012-10-04

⁶⁰ Nancy 2012-10-05

- Har inte berättat någon hemlighet till läraren och tror inte jag kan berätta. Jag känner att jag inte kan prata fritt med läraren.⁶¹

Vår tolkning är att de elever som inte har god relation till sina lärare upplever att lärarna inte skulle lyssna om de hade något hemligt att berätta eller om de bara vill prata fritt med lärarna. Vi tolkade det till att det finns ett avstånd mellan dessa elever och lärarna och avståndet innebär att lärarna inte visar intresse för att lyssna.

4.1.2. Beröm och utveckling

Alla elever tyckte att beröm och uppmuntran är viktig för dem som individer och för deras studier. Eleverna berättade att de tycker om att få beröm eftersom det medför att de vill lära sig mer, utvecklas och få bättre resultat. När de fick beröm blev de glada och upplevde att de hade åstadkommit något bra som de förtjänade belöning för. När läraren berömde dem framför andra elever och deras föräldrar var det som bäst, tyckte de. Vi tolkar det som att eleverna får en starkare självkänsla när de blir berömda framför andra och upplever att de blir bekräftade som duktiga elever vilket gör att de får bättre motivation och vill kämpa mer.

När det gäller utveckling tyckte eleverna att det är viktigt att få reda på vad man behöver utveckla för en fortsatt bra skolgång. De berättade att de ofta fick reda på vad de behövde utveckla och det gladdade dem eftersom det fick dem att vilja kämpa mer.

När vi frågade eleverna om de någon gång har fått beröm från läraren och om det påverkade dem någonting svarade alla elever på ett likadant sätt:

- Ja, jag har fått beröm framför hela klassen. Det är roligt att få beröm framför alla andra elever. Beröm påverkar mig mycket, jag vill göra bättre ifrån mig.⁶²
- Jag får mest beröm. Det påverkar en, man blir glad och man vill jobba mer.⁶³
- När man får beröm så blir jag stolt över mig själv, min lärare burkar säga bra. Jag får mest beröm av lärarna.⁶⁴
- Jag har fått beröm, jag blev riktigt glad. Jag fick alla rätt i proven och alla lärarna blev glada. Hon skrev hem till min mamma och sa tack så mycket för en bra elev. Det är

⁶¹ Christiano 2012-10-05

⁶² Hanna 2012-10-04

⁶³ Messi 2012-10-03

⁶⁴ Neymar 2012-10-03

viktigt att läraren säger till föräldrarna om hur det har gått för oss. Om läraren inte skriver blir det ingen kontroll på eleverna och då kan eleverna ljuga för föräldrarna och säga att det är bra i skolan.⁶⁵

4.1.3. Rättvisa och demokrati

När vi frågade eleverna vad de anser vara en bra lärare, betonade de att en bra lärare måste vara rättvis. Eleverna menade att en bra lärare behandlar alla lika och rättvist. De tyckte att läraren ska hjälpa alla lika mycket och börja med den som mest behöver hjälp och därefter gå över till dem som klarar sig själva bättre. Eleverna påpekade även att en bra lärare ska tycka om alla och inte favorisera somliga elever. Dessutom tyckte de att läraren ska förlåta och inte vara arg hela dagen på en elev som har misskött sig.

Hur de flesta elever uttryckte sig gällande denna frågan var:

- Man ska inte hata en elev och gilla de andra. Man ska gilla alla elever och hjälpa alla lika mycket. Det påverkar en om läraren inte tycker om en och sitter och skrattar med andra elever, hjälper dem hela tiden och när man ber om hjälp så kommer hon till dig och hjälper dig och bara går ifrån utan att prata lite.⁶⁶
- Det är viktigt att läraren ser alla elever, hon ska ge först hjälp till dem som kan mindre och därefter gå till dem som kan mer.⁶⁷
- Jag tycker att de ska hjälpa alla lika mycket och inte bara en hela tiden. Det händer ibland att läraren favoriserar.⁶⁸
- Läraren ska vara rättvis på allt, sina lektioner. Hon ska inte vara snäll mot en elev och inte mot andra. Hon ska inte vara arg på eleven hela dagen och inte hjälpa honom bara för att han gjorde något fel innan.⁶⁹

Om rättvist behandlande påpekade eleverna också att ifall en elev missköter sig ska andra inte behöva bli straffade för det. Eleverna menade att den som ska bli straffad är endast den eleven som har misskött sig genom att den får lämna klassrummet och sitta i ett annat rum eller att all förnöjelse tas ifrån eleven. Melissa och Ribery uttryckte sig så här:

- Hon ska vara stängare mot dem som förstör lektionen. Hela klassen ska inte få lida bara på grund av två personer.⁷⁰

⁶⁵ Ronaldinho 2012-10-04

⁶⁶ Neymar 2012-10-03

⁶⁷ Melissa 2012-10-04

⁶⁸ Messi 2012-10-03

⁶⁹ Rooney 2012-10-05

- Vara lite sträng, inte bara säga sluta, sluta utan att någon lyssnar. De ska ske en liten straff inte för hårt eller för mjukt, typ han går ut stannar där 10 minuter arbetar med stenciler i ett speciellt rum. Och all entertainment ska bli dragna av honom.⁷¹

När vi frågade eleverna om de får vara med och bestämma under lektioner fick vi olika och osäkra svar. Eleverna berättade under samtalsintervjun att de har många lärare och vår tolkning av varför elevernas svar var olika är beroende på det. Ronladinho, Felicia, Lina, Rooney, Ribery, Neymar och Messi svarade att de får vara med och bestämma under lektionstid. Nancy, Christiano, Selma, Zlatan och Hanna svarade att de inte får vara med och bestämma under lektioner. Melissa, Anna och Najwa svarade att de endast får bestämma under elevens val och idrottslektionen. De elever som svarade ja motiverade sina svar att de får bestämma vilka arbetsgrupper de ska vara med i, vilka uppgifter de vill arbeta med och vilka klassresor de ska ha. Eleverna som svarade nej motiverade sina svar med att det är läraren som bestämmer allting och att läraren inte godtar deras förslag. De elever som svarade att de endast får bestämma under elevens val och idrottslektionen menade att dessa lektioner var avsedda till att eleven själv får välja vad den vill arbeta med.

4.1.4 Hur är en mindre bra lärare

På frågan hur anser du är en mindre bra lärare, svarade alla elever på liknande sätt:

- En dålig lärare förklarar inte bra, skiljer mellan många elever. De bryr sig inte om eleverna mycket.⁷²
- Inte engagerad i sitt ämne. Hon är trött, hon orkar inte. Man börjar tänka varför blev hon lärare om hon inte tycker om det.⁷³

Utifrån samtalsintervjuerna med eleverna visade det sig att de har erfarenheter av mindre bra lärare då lärarna varken brydde sig om sitt ämne eller sina elever. Hur en mindre bra lärare är förklarade eleverna med att hen inte har intresse för sitt ämne, förklarar inte tydligt under lektioner, är ofta sträng och arg speciellt vid tillfällen då de behöver hjälp. De förklarade även

⁷⁰ Melissa 2012-10-04

⁷¹ Ribery 2012-10-05

⁷² Lina 2012-10-05

⁷³ Neymar 2012-10-03

att en mindre bra lärare inte ger chans till sina elever att tycka till och vara med och bestämma samt att arbetet under lektioner är individuellt utan något samarbete. Eleverna upplevde att sådana lektioner handlar endast om att skriva och läsa vilket gör att lektionerna blir tråkiga.

4.1.5. Läraren som en påverkande faktor

Eleverna vi intervjuade ansåg att de blev påverkade av vilken lärare de hade. När de har en bra lärare upplevde de att intresset för skolan vidgades och därmed deras inläring. De upplevde att bra lärare får dem att vilja kämpa och arbeta mer. Till skillnad från mindre bra lärare som gjorde det svårt för dem i skolan vilket medförde att de slutade bry sig om att kämpa och göra bra ifrån sig i skolarbetet. Dessutom upplevde de att de inte vågade fråga om hjälp under lektionen för att läraren blev omedelbart arg som i sin tur påverkade deras skolresultat negativt. De flesta elever uttryckte sig på det viset:

- Om det är en dålig får man inte mycket kunskap och om det är en bra får man mycket kunskap.⁷⁴
- De spelar roll om jag har bra eller dålig lärare, det måste vara en bra lärare för att om det inte är bra lärare kommer hon skrika hela tiden och man lär sig inget och vågar inte fråga om hjälp.⁷⁵

Eftersom eleverna har erfarenheter av mindre bra lärare tolkar vi det som en anledning till att eleverna kunde förklara hur en bra respektive mindre bra lärare påverkar deras inläring.

4.2. Analys och teoretisk tolkning

Utifrån samtalen med eleverna kom det fram att vissa av elevernas åsikter överensstämde med tidigare forskning. Enligt Arktoft är en bra lärare den som är engagerad och kunnig i sitt ämne, kan tydligt förklara innehållet och förmedla det på olika sätt samt att ämneskunighet framkommer när läraren har välplanerade och förberedda lektioner.⁷⁶ Hattie skriver att lärare som har goda ämneskunskaper förstår sitt ämnesinnehåll bättre och kan på bättre sätt anpassa

⁷⁴ Melissa 2012-10-04

⁷⁵ Christiano 2012-10-05

⁷⁶ Hesslefors Arktoft, Elisabeth (red.) (1998). *Är det någon som minns en bra lärare?: projekt "reflekterande lärare"*. Stockholm: Trygghetsfonden för kommuner och landsting

sina elevers progression av yt- och djuplärande i fråga om innehållet.⁷⁷ Arktofts och Hatties åsikter stämmer överens med elevernas åsikter då de ansåg att det är viktigt att läraren är ämneskunnig. De ansåg att lärarens ämneskunnighet påverkar hans sätt att lära ut, hur tydlig hen förklarar och hur mycket hen bryr sig om kvaliteten på lektionerna som i sin tur avgör hur mycket de förstår av innehållet vilket eleverna anser är viktigt för en fungerande skolgång. Eleverna nämnde dock inget om att läraren ska ha välplanerade lektioner utan förklarade att en mindre bra lärare inte kan sitt ämne och inte är engagerad som i sin tur medför tråkiga lektioner.

Majoriteten av eleverna betonar att en bra lärare är också rättvis och behandlar alla lika. De förklarade att en bra och rättvis lärare ska hjälpa alla elever lika mycket, börja med den som mest behöver hjälp och därefter gå över till dem som klarar sig själva bättre. Detta kopplar vi samman med vad Arktoft menar att rättvisa innebär *likhet och olikhet*. Att behandla alla och allas situationer lika men på samma gång olika utifrån ens behov.⁷⁸ Eleverna förklarade även att en bra lärare ska tycka om alla och inte favorisera vissa elever vilket också kopplas samman med Arktofts åsikt då hon skriver att orättvisa innebär att läraren favoriserar vissa och bryr sig inte om andra elever.

Eleverna ansåg även att en bra lärare är den som skapar en god relation med dem, som bryr sig om dem och bekräftar dem. En mindre bra lärare är den som inte ser dem, som inte kämpar för att de ska lära sig och som inte lyssnar på dem när de behöver prata ut med en vuxen eller när de behöver stöd. Arktoft skriver att via personligt bemötande, trygghet och ett slags kamratskap som läraren erbjuder sina elever upplever de att läraren är villig att se och lyssna på dem. Arktoft menar att en bra lärare ska visa intresse för sina elever och ha en balansgång mellan kamratskap och sin viktiga roll som lärare. Hon menar även att när läraren bryr sig om sina elever och visar respekt upplever eleverna att de har svårare för sig att uppföra sig illa och inte vill göra läraren besviken.⁷⁹

Eleverna berättade att hos lärare de har god relation med uppför de sig bättre än hos lärare dem har mindre god relation med. Hattie anser att elevernas förtroende gentemot lärarna leder

⁷⁷ Hattie, John A. C. (2009). *Visible learning: a synthesis of over 800 meta-analyses relating to achievement*. London: Routledge

⁷⁸ Hesslefors Arktoft, Elisabeth (red.) (1998). *Är det någon som minns en bra lärare?: projekt "reflekterande lärare"*. Stockholm: Trygghetsfonden för kommuner och landsting

⁷⁹ Hesslefors Arktoft, Elisabeth (red.) (1998). *Är det någon som minns en bra lärare?: projekt "reflekterande lärare"*. Stockholm: Trygghetsfonden för kommuner och landsting

till trygghet i studiesituationen som i sin tur leder till bättre studieresultat.⁸⁰ Eleverna vi intervjuade tyckte att en god relation och pålitligheten mellan dem och lärarna är viktig för att de ska kunna känna sig trygga och lita på att de kan få den hjälp de behöver. De tyckte även att de lärare de inte hade god relation med var ofta arga, vilket orsakade rädsla hos eleverna när det gällde att våga fråga om hjälp under lektionstid. Detta kopplas samman med vad Arktoft skriver om att sådana lärare tar död på sina elevers intresse för skolan och skapar en rädsla hos eleverna som gör att de inte vågar be om hjälp.⁸¹

Arktoft påstår att beröm och uppmuntran uppstår från den relationen läraren har skapat med sina elever⁸² dock kopplade eleverna vi intervjuade inte samman relation med beröm och uppmuntran. Däremot stämmer elevernas åsikt om beröm med Arktofts åsikt då hon betonar att beröm och stöd från läraren ökar elevers självkänsla och medför att de vill göra bättre ifrån sig samt bli mer engagerade. Hon menar att läraren får eleverna att utvecklas och bli stärkta genom att berömma dem framförallt inför klasskamraterna och föräldrarna.⁸³ Eleverna tyckte att beröm är viktig för dem. Den skapade en känsla av att de ville lära sig mer och få bättre skolresultat. De tyckte även att beröm var som bäst då den förekom framför andra elever och därefter förmedlades vidare till föräldrarna. Eleverna kände att de blev stolta över sig själva och glada för det goda arbetet de åstadkom. De tyckte att uppmuntran och att få reda på vad de behöver utveckla påverkade deras motivation på så sätt att de ville kämpa och ge ifrån sig mer. Detta kopplas samman med Hatties åsikt då han menar att elevernas motivation är en relativ stor påverkandefaktor för elevers skolprestationer och genom uppmuntran och beröm får eleverna bättre motivation till skolarbeten.⁸⁴

Som tidigare nämnt är vi medvetna om att för mycket beröm kan medföra konsekvenser som t.ex. att eleverna tror att de inte behöver kämpa mer och utveckla sig. Under samtalsintervjun upplevde vi att de flesta elever är också medvetna om att för mycket beröm inte gynnar dem då de betonade att de vill veta vad de behöver utveckla och förbättra. Dock behandlar vi i vår undersökning endast den positiva sidan av beröm.

⁸⁰ Hattie, John A. C. (2009). *Visible learning: a synthesis of over 800 meta-analyses relating to achievement*. London: Routledge

⁸¹ Hesslefors Arktoft, Elisabeth (red.) (1998). *Är det någon som minns en bra lärare?: projekt "reflekterande lärare"*. Stockholm: Trygghetsfonden för kommuner och landsting

⁸² Hesslefors Arktoft, Elisabeth (red.) (1998). *Är det någon som minns en bra lärare?: projekt "reflekterande lärare"*. Stockholm: Trygghetsfonden för kommuner och landsting

⁸³ Hesslefors Arktoft, Elisabeth (red.) (1998). *Är det någon som minns en bra lärare?: projekt "reflekterande lärare"*. Stockholm: Trygghetsfonden för kommuner och landsting

⁸⁴ Hattie, John A. C. (2009). *Visible learning: a synthesis of over 800 meta-analyses relating to achievement*. London: Routledge

4.2.1. Teoretisk tolkning

Eleverna förklarade att en bra lärare är den som lyssnar på dem, ser dem och hjälper dem. En mindre bra lärare är den som inte hjälper dem, lyssnar på dem, ger dem ingen chans och utrymme att uttrycka sig samt inte tillåter dem att få vara med och bestämma. Foucault skriver om två olika funktioner av makt. Den ena är att makt fungerar genom att ta saker, hämma, kuva och förstöra de underordnade individerna. Den andra funktionen av makt är att stimulera, förstärka och kontrollera individerna som står under den makt som är avsedd för att producera krafter, få dem att växa och ordna dem.⁸⁵ På så sätt kopplar vi samman elevernas svar av hur de uppfattar en mindre bra och en bra lärare till dessa två funktioner av makt. En lärare är den som utövar makt i skolsystemet dock väljer läraren själv på vilket sätt hen vill utöva den maktmekanismen hen har. Den mindre bra läraren utövar sin makt med att förstöra, hämma eleverna och ta friheten från dem att få vara med och bestämma. Medan den bättre läraren utövar sin makt med att stimulera och förstärka eleverna genom att lyssna på dem. Kontrollerar deras krafter utan att hämma dem och istället stimulerar deras krafter till att producera nya starkare krafter som ger upphov till mer motivation hos elever. Detta kopplas samman även med elevernas upplevelser av att lärarens inställning påverkar dem då en mindre bra lärare får dem att uppleva svårigheter och att inte tycka om att vara i skolan. Däremot får en bra lärare dem att tycka om skolan, vilja kämpa och får deras intresse och inläring att vidgas.

Foucault förklarar att makt och kunskap är beroende av varandra. Den som utövar kunskap utövar makt.⁸⁶ Han förklarar att makt i sig är något som är synonymt med en elementär kraft, vilket är naturligt i alla förekommande sociala relationer och kan anses istället som en neutral kapacitet att verka, påverka och förändra.⁸⁷ Foucault anser att det är samma faktorer som styr fängelsesystemet och skolsystemet då de fungerar inom samma ramar, isolering, arbete och individualisering.⁸⁸ Både fängelsesystemet och skolsystemet styrs av maktmekanismer⁸⁹ och i skolvärlden är det läraren som bedriver undervisningen d.v.s. kunskapen och eftersom läraren vill påverka eleverna så att de tar till sig kunskapen hen förmedlar är hen maktmekanism.⁹⁰

⁸⁵ Foucault, Michel (2002). *Sexualitetens historia. Bd 1, Viljan att veta*. [Ny utg.] Göteborg: Daidalos

⁸⁶ Foucault, Michel (2003). *Övervakning och straff: fängelsets födelse*. 4., översedda uppl. Lund: Arkiv

⁸⁷ Lindgren, Sven-Åke. Kapitel 10. Michel Foucault och sanningens historia, sida 347 - 370

Månson, Per (red.) (2010). *Moderna samhällsteorier: traditioner, riktningar, teoretiker*. 8. uppl. Stockholm: Norstedt

⁸⁸ Foucault, Michel (2003). *Övervakning och straff: fängelsets födelse*. 4., översedda uppl. Lund: Arkiv

⁸⁹ Foucault, Michel (2003). *Övervakning och straff: fängelsets födelse*. 4., översedda uppl. Lund: Arkiv

⁹⁰ Lindgren, Sven-Åke. Kapitel 10. Michel Foucault och sanningens historia, sida 347 - 370

Dessutom är läraren den som utövar den hierarkiska översynen på eleverna som oavbrutet kontrollerar och övervakar deras beteende och handlingar.⁹¹ När eleverna uttrycker att de måste respektera och lyda läraren är de medvetna om att läraren är maktmekanismen i skolvärlden som de måste följa och lyda. Dessutom är de medvetna om att det är läraren som har kunskapen som de ska ta del av och som avgör deras skolresultat. På så sätt känner de att de måste lyda reglerna för att nå skolans mål. Detta innebär att även om eleverna är fria individer i skolan är det regler de måste följa. Läraren har rollen att vägleda dem och har ett ansvar att hjälpa eleverna att nå skolans mål. För att eleverna ska nå skolans mål är det då uppenbart att de måste följa de kriterier, kursplaner etc. som skolverket har bestämt och då avgränsas elevernas frihet till en viss grad.

Skolsystemet är även präglad av disciplinärt system som också är en maktmekanism. Eleverna följer ett tidschema där det är bestämda tider för undervisningspass, raster och måltider. Det är inte tillåtet att inte infinna sig på sin arbetsplats på klockslaget, under arbetets gång ska inget störa eller distrahera så tiden från arbetet förloras och följer man inte den disciplinen riskerar man att utsättas för straff.⁹²

Eleverna vi intervjuade ansåg att straff är nödvändig i skolan då det händer att elever missköter sig. Vissa elever uttryckte att straffen ska ske stegvis och beroende på vad eleven har åstadkommit. De menade att läraren först ska straffa med att skälla ut eleven och ge varningar. Om det inte fungerar ska eleven då lämna klassrummet för att sitta enskilt i ett litet rum. Detta kopplas samman med Foucault beskrivningar av straffmekanismer. Han förklarade att straffmekanismen ska göra barnen medvetna om det fel de har begått, förödmjuka dem och få dem att blygas.⁹³ En annan sorts straffmekanism är isolering då man i fängelse isolerar fångar i en cell som begått brott och i skolan isolerar man elever som visat olydnad i mindre rum.⁹⁴ Att elever visar olydnad betyder det att de inte följer regler som vanligtvis förekommer i skolan, bland annat att respektera sin lärare, skolkamrater eller att inte förstöra skolmaterial. Om sådana fall förekommer riskerar eleven att utsättas för utskällning eller lämna klassrummet vilka är straffmekanismer.

Månson, Per (red.) (2010). *Moderna samhällsteorier: traditioner, riktningar, teoretiker*. 8. uppl. Stockholm: Norstedt

⁹¹ Lindgren, Sven-Åke. Kapitel 10. Michel Foucault och sanningens historia, sida 347 - 370

Månson, Per (red.) (2010). *Moderna samhällsteorier: traditioner, riktningar, teoretiker*. 8. uppl. Stockholm: Norstedt

⁹² Foucault, Michel (2003). *Övervakning och straff: fängelsets födelse*. 4., översedda uppl. Lund: Arkiv

⁹³ Foucault, Michel (2003). *Övervakning och straff: fängelsets födelse*. 4., översedda uppl. Lund: Arkiv

⁹⁴ Foucault, Michel (2003). *Övervakning och straff: fängelsets födelse*. 4., översedda uppl. Lund: Arkiv

5. Diskussion

I detta kapitel kommer vi att diskutera vad vi tycker har varit intressant under uppsatsens gång och som har väckt intresse hos oss. Vi kommer även att diskutera litteraturval, pedagogiska implikationer, dra slutsatser och avslutningsvis ge förslag på fortsatt forskning.

5.1. Litteratordiskussion

Vi har inte kunnat hitta mycket av tidigare forskning som berör vår undersökningsfråga och har därför upplevt svårigheter att få tag på forskning som kan styrka vår studie. Vi har dock hittat mycket litteratur som skriver om vår undersökningsfråga men som inte är forskning och därför var det ett hinder för oss att kunna använda denna litteratur. Den forskning vi hittade handlade främst om elevers socioekonomiska bakgrund och dess påverkan på deras skolresultat men vi har inte hittat någon forskning som undersöker elevernas egna beskrivningar av vad som kan påverka deras skolresultat. Dock hittade vi Arktofts, Samuelssons och Hatties forskning vilken var relevant till vår undersökning då de undersöker hur lärare kan påverka elevers motivation och skolprestationer. Vi tyckte att Arktofts forskning var relevant eftersom den behandlar hur en bra respektive en mindre bra lärare kan ses ur elevperspektiv.

När det gäller teorier upplevde vi svårigheter med att hitta relevant teori som beskriver en bra respektive en mindre bra lärare och hur lärare kan påverka elevers skolprestationer. Michel Foucaults teori var den mest användbara teori till vår undersökning då den beskriver hur makt kan vara till en fördel för individen, i vårt fall eleven, och hur den även kan vara en nackdel beroende på hur den som utövar makten använder den.

5.2. Resultatdiskussion

Under examensarbetets gång har vi upptäckt att vår undersökningsfråga är väldigt intressant då den utgår ifrån ett elevperspektiv. När vi intervjuade eleverna var det många som nämnde att de aldrig reflekterat över vad de egentligen tycker en bra respektive en mindre bra lärare är och att det är en intressant fråga i sig.

Vi fann att de flesta elever har värdefulla åsikter om hur bra lärare kan vara och om hur de kan bemöta dem på bästa sätt. De flesta elever betonade att en lärare ska vara snäll mot dem och ha tålmod. Vi tolkar att dessa elever lägger tyngd på hur en lärare kan vara ödmjuk mot dem mer än att hen bara förmedlar kunskap. I och med att mer än hälften av eleverna nämnde att de inte har reflekterat över vad de tycker om sina lärare blir det tydligt att de inte har haft diskussioner med sina lärare där deras åsikter står i fokus och lyfts fram. Detta blir även tydligt då Rooney berättade att han inte alltid får den hjälpen han behöver under lektionstid och att han inte heller hinner prata med läraren efter lektionen eftersom hon alltid har bråttom. Detta förklarar att läraren inte har tillräckligt med tid för samtalstunder och på så sätt missar vad eleverna kan ha för åsikter som kan stimulera lärandemiljön i klassrummet. Det förtydligar även att eleverna vill komma i kontakt, samtala och diskutera med läraren eftersom de tycker att de skapar en trygg känsla.

Vi tolkar att läraren är stressad och upptagen med annat som inte eleverna har någon nytta av. Snarare har det en negativ inverkan på de flesta elever som upplever det jobbigt när läraren inte hinner samtala med dem och som omedelbart blir arg på dem. I och med att den skolan vi intervjuade eleverna i har ekonomiska problem och saknar tillräckligt med resurser kan det vara en orsak till varför lärarna är stressade och inte hinner med att fokusera på annat än att förmedla kunskap. Vi tycker att sådana problem ingår i rektorns uppdrag att lösa då det drabbar både lärare och elever.

Vi tycker att vår undersökningsfråga har väckt intresse hos eleverna till att reflektera över sina egna åsikter. Reflektionen har därmed gett eleverna en chans att uttrycka sig och få sina röster hörda utifrån vad de dagligen upplever i sin skolvärld. Vi anser även att vi har gett eleverna en chans att reflektera över om lärare påverkar deras studier och om vissa handlingar de gör kan vara ett uttryckssätt för att förmedla vad dem känner. Vi tror att elever som stör eller uppför sig illa kan bero på att lärarens inställning har påverkat dem utan att läraren är medveten om det eftersom det inte sker några samtal eller diskussioner mellan dem. Med hjälp av samtal och diskussioner kan läraren ta reda på vad som stör eleverna under lektionstid och vilka faktorer som kan ligga bakom elevernas uppförande i klassrummet.

5.3. Pedagogiska implikationer

Vi tycker att vår undersökning är viktig för alla pedagoger att tänka på då den kan ge dem en chans att ta del av elevernas beskrivningar av hur en bra respektive en mindre bra lärare är. Pedagogerna kan då utveckla sig själva utifrån elevernas önskingar och beskrivningar. För en lärarutbildning behöver alla åsikter och tankar komma fram och därför kan resultaten i vår undersökning vara till stor hjälp för att delta i en skolutveckling. Även om pedagogerna är stressade och inte hinner fördela sin tid bör en sådan problematik diskuteras bland kollegorna och rektorer för att komma fram till en lösning. Genom att fråga och diskutera med elever vad de anser är en bra respektive en mindre bra lärare kan pedagoger undvika det eleverna tycker skapar en mindre bra lärare och utveckla sig utifrån elevernas åsikter. På så sätt anser vi att pedagoger utifrån Foucaults teori kan gå ifrån den makt som har en negativ funktion på eleverna till den makt som har en positiv funktion och påverkan.⁹⁵

5.4. Slutsatser

När vi påbörjade detta arbete var vi intresserade av att få ta del av elevernas åsikter och tankar kring bra respektive mindre bra lärare. Då vi inom kort kommer att vara i läraryrket upplever vi att vi är vid behov av elevernas tankar om hur en lärare ska vara. Syftet med detta arbete har varit att fördjupa oss i elevernas syn på lärare och hur de anser lärarna kan påverka deras skolresultat. Vår studie var baserad på två frågeställningar.

Vår första frågeställning var hur eleverna anser en bra respektive mindre bra lärare är. Vi fann att eleverna har en gemensam syn på hur en lärare ska vara. De flesta eleverna tyckte att en bra lärare ska ha en god relation till dem som innefattar ömsesidig respekt, ödmjukhet, pålitlighet och ha utrymme för samtal och diskussioner. En bra lärare är enligt majoriteten av eleverna en som förmedlar kunskap på ett tydligt sätt och bryr sig om att eleverna förstår kunskapen hen förmedlar. En mindre bra lärare är enligt ett flertal elever den som inte bryr sig, är ofta arg, behandlar orättvist, har tråkiga lektioner då de föredrar att eleverna ska arbeta individuellt och för det mesta endast läsa och skriva.

⁹⁵ Foucault, Michel (2002). *Sexualitetens historia. Bd 1, Viljan att veta*. [Ny utg.] Göteborg: Daidalos

Vår andra frågeställning var hur eleverna anser att lärare kan påverka deras skolresultat. Vi fann här att eleverna tyckte att lärarna har stor betydelse för deras intresse för skolan och skoluppgifter. Om eleverna hade en bra lärare som berömde och uppmuntrade dem, vidgades deras motivation vilket i sin tur medförde en starkare känsla av att arbeta och kämpa mer för att nå bättre skolresultat. Däremot om de hade en mindre bra lärare som inte visade intresse och inte förklarade tydligt, påverkades de på ett negativt sätt då de tappade intresset för skolan, slutade bry sig och ägnade sig åt annat än att sköta sina skoluppgifter. Eleverna tyckte att läraren spelade stor roll för deras beteende och förhållningsätt till arbetsuppgifter.

5.5. Fortsatt forskning

Under arbetets gång upptäckte vi nya metoder som kan vidareforskas. Vi upptäckte att vi kan forska vidare om samma undersökningsfråga utifrån lärarnas perspektiv om hur de anser en bra respektive en mindre bra lärare är och vilken påverkan de kan ha på elevernas skolresultat. Dessutom upptäckte vi att fortsatt forskning kan vara att vi observerar lärare under deras arbete för att undersöka deras beteende och inställning samt hur eleverna reagerar på det.

Referenslista

Bryman, Alan (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. 2., [rev.] uppl. Malmö: Liber

Doverborg, Elisabet & Pramling Samuelsson, Ingrid (2000). *Att förstå barns tankar: metodik för barnintervjuer*. 3., [omarb.] uppl. Stockholm: Liber

Eliasson, Annika (2006). *Kvantitativ metod från början*. Lund: Studentlitteratur

Foucault, Michel (2002). *Sexualitetens historia. Bd 1, Viljan att veta*. [Ny utg.] Göteborg: Daidalos

Foucault, Michel (2003). *Övervakning och straff: fängelsets födelse*. 4., översedda uppl. Lund: Arkiv

Hattie, John A. C. (2009). *Visible learning: a synthesis of over 800 meta-analyses relating to achievement*. London: Routledge

Hesslefors Arktoft, Elisabeth (red.) (1998). *Är det någon som minns en bra lärare?: projekt "reflekterande lärare"*. Stockholm: Trygghetsfonden för kommuner och landsting

Jönsson, Annelis, Rubinstein Reich Lena (2009). *Redo för läraryrket!*. Lund: Studentlitteratur

Lindgren, Sven-Åke. Kapitel 10. Michel Foucault och sanningens historia, sida 347 - 370

Månson, Per (red.) (2010). *Moderna samhällsteorier: traditioner, riktningar, teoretiker*. 8. uppl. Stockholm: Norstedt

Samuelsson, Marcus (2008). *Störande elever korrigerande lärare: om regler, förväntningar och lärares åtgärder mot störande flickor och pojkar i klassrummet*. Diss. Linköpings universitet, 2008

Skolverket 2011

http://www.skolverket.se/om-skolverket/publicerat/2.5006?_xurl_=http%3A%2F%2Fwww4.skolverket.se%3A8080%2Fwpub%2Fws%2Fskolbok%2Fwpubext%2Ftrycksak%2FRecord%3Fk%3D2575

Hämtad 2012-09-04

Stukát, Staffan (2011). *Att skriva examensarbete inom utbildningsvetenskap*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur

Vetenskapsrådet (u.å.) *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*

<http://www.vr.se/download/18.37fda2bc131b1093f688000926/God+forskningssed+2011.1.pdf>

Hämtad 2012-09-18

Widerberg, Karin (2002). *Kvalitativ forskning i praktiken*. Lund: Studentlitteratur

Bilaga 1

Intervjufrågor

Vi vill undersöka om elevernas syn på dagens lärare, vad definierar en bra och en dålig lärare utifrån elevernas syn och om eleverna upplever att deras lärare påverkar deras skolresultat.

1. Hur många lärare har du?
2. I vilka ämnen har du dem?
3. Beskriv dina lärare.
4. Beskriv din relation till dina lärare
5. Vad tycker du om dina lärare?

Beroende på svaret tillkommer följdfrågan "Vad är det som gör att du tycker det?"

6. Beskriv vad en bra lärare är.

Följdfrågor:

- Vad är det som gör en lärare till en bra lärare? Berätta!
- Beror det på upplägget av lektionerna? Berätta!
- Kan det handla om lärarens intresse för ämnet?
- Kan det handla om att få den hjälp du behöver av läraren?
- Kan det handla om att du upplever att din lärare är rättvis?
- Kan det handla om att läraren ser dig och de andra i din klass? Kan det handla om lärarens intresse gentemot er?
- Kan det bero på eleverna och hur de uppför sig i klassen? Kan det bero på att eleverna visar intresse och respekt för läraren?
- Beskriv en bra lärares personlighet. Hur påverkar den lärandet??

7. Brukar ni elever prata om bra lärare? Vad säger ni då?

- Till vem berättade du?
- Får läraren veta vad som är bra?
- Pratar ni med någon vuxen om det?
- Vem berättar eller visar det för läraren?

- På vilket sätt uttrycks det?
- Vad händer om läraren inte vet vad ni tycker?

8. Får du alltid den hjälpen du behöver av dina lärare?

Följdfrågor :

- Beskriv hjälpen du får?
- Vilken mer hjälp får du?
- Får du hjälp under lektioner, läxor och annan sorts stöd?

9. Beskriv vad du uppfattar som en mindre bra lärare?

Följdfrågor:

- Vad är det som gör att du tycker det?
- Vad är det som gör en lärare till en dålig lärare?
- Beror det på upplägget av lektionerna? Berätta!
- Kan det handla om lärarens intresse för ämnet?
- Kan det handla om att få den hjälp du behöver av läraren?
- Kan det handla om lärarens rättvisa?
- Kan det handla om att läraren ska se sina elever och bekräfta dem.
- Kan det handla om att läraren ska ha intresse för sina elever?
- Kan det bero på eleverna och hur de uppför sig i klassen? Kan det bero på att eleverna ska visa intresse och respekt för läraren?
- Beskriv en dålig lärares personlighet. Hur påverkar det lärandet?
-

10. Pratar ni elever om dåliga lärare? Vad brukar ni säga då?

Följdfrågor:

- Till vem berättade du?
- Får läraren veta vad som är dåligt?
- Pratar ni med någon vuxen om det?
- Vem berättar eller visar det för läraren?
- På vilket sätt uttrycks det?
- Vad händer om läraren inte vet vad ni tycker?

11. Tycker du att man ska ha en god relation med sin lärare? Vad innebär det för dig?

Berätta!

12. Hur ges beröm på ett bra sätt?

13. Får du mest beröm eller mest veta vad du behöver utveckla?

14. Minns du någonting som din lärare har gjort som fick dig att vilja lära dig mer?

15. Har du någon gång berättat en hemlighet till din lärare?

16. Känner du att du kan prata fritt med dina lärare?

17. Tycker du att ni får vara med och bestämma under lektioner?

18. Skulle du vilja ändra något hos dina lärare?

19. Beskriv, gör läraren att du blir bättre? På vilket sätt då?

20. Kan det handla om att läraren påverkar så du blir sämre? På vilket sätt då? Berätta!

Bilaga 2

Borttaget: ¶

¶
¶
¶
¶

Hej!

Vi är två studenter, Besime Qoku och Hanin Abdulkader, som läser till lärare vid Malmö Högskola. Vi har studerat i tre år och är nu inne på vår sista termin. Under denna termin har vi till uppgift att skriva ett examensarbete som kommer att utveckla oss som studerande och ge oss vår lärarbehörighet. Vårt examensarbete handlar om vad elever har för syn på lärare.

För att få svar på vår frågeställning kommer vi använda oss av muntliga intervjuer. Vi vill intervjua cirka 16 elever om vad de tycker om deras lärare och varför de tycker det. Samtidigt som vi kommer intervjua enskilda elever, kommer vi spela in samtalsintervjun. Eleverna som vi kommer att intervjua, kommer att bli intervjuad av oss två studerande. Naturligtvis kommer alla namn vara fingerade och röstinspelningarna kommer att förstöras direkt efter att examensarbetet är inlämnat och godkänd.

Det kommer vara till stor hjälp om vi får intervjua de barn i klassen som vill bli intervjuade och får vårdnadshavares tillstånd. Utifrån dessa intervjuer kommer vi att kunna få svar på vår frågeställning och därefter utveckla vårt examensarbete.

Om ni har frågor angående vår undersökning, kan ni kontakta oss!

Med Vänlig Hälsningar:

Besime Qoku och Hanin Abdulkader

Kontaktuppgifter till: Hanin Abdulkader

Mobil:.....

E-mail:.....

Sista inlämningsdatum: Måndagen den 1 oktober 2012.

Vänligen sätt kryss på valt alternativ.

Mitt barn får delta i undersökningen: JA___ NEJ___

Vårdnadshavarens underskrift: _____